

رقم‌های انگور دیرشکوفا به منظور کاهش خسارت سرما دیررس بهاره

نگارش: دکتر محمد جواد کرمی

عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات

این نشریه به شماره ۴۷۳۴۶ در تاریخ ۱۳۹۴/۴/۸ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

Designed & Produced by VAZIRAN Advertising Agency | www.vaziran.com

سازمان جهاد کشاورزی فارس

چند توصیه

- ۱- در مناطق دارای سرمای بهاره بهتر است تاک‌داران رقم‌هایی را انتخاب نمایند که جوانه‌های آن‌ها افزون بر دیرشکوفا بودن، در مقابل سرمای بهاره نیز متحمل باشد.
- ۲- برای تأخیر بیشتر در شکفتن جوانه‌ها در مناطق دارای سرمای بهاره، توصیه می‌شود که تا حد ممکن هرس سالیانه این رقم‌های انگور به تعویق افتد و در دیرترین زمان ممکن اقدام به انجام هرس صورت گیرد.
- ۳- به منظور تأخیر بیشتر در زمان شکفتن جوانه‌ها و جلوگیری از خسارت سرما در مناطق مستعد سرمای بهاره، پیشنهاد می‌شود که علاوه بر استفاده از رقم‌های دیرشکوفا، از سایر روش‌های باغبانی مانند استفاده از مواد شیمیایی و هرس دیر هنگام که سبب تأخیر در شکفتن جوانه‌ها می‌شوند، استفاده گردد.

آب ارستجان

استفاده از مواد شیمیایی برای تأخیر در شکفتن جوانه‌ها

علاوه بر استفاده از رقم‌های دیر شکوفا، برای تأخیر در شکفتن جوانه‌های انگور استفاده از مواد شیمیایی فراوانی نیز پیشنهاد شده است. به کارگیری این روش‌ها می‌تواند به عنوان اقدامات تکمیلی در تأخیر بیشتر شکفتن جوانه‌های رقم‌های دیر شکوفا مورد استفاده قرار گیرند. به عنوان نمونه، استفاده از ماده‌ی شیمیایی پتاسیم آلفا نفتالین استات (PNA) در غلظت‌های ۲۰۰ تا ۴۰۰ قسمت در میلیون در پاییز سبب تأخیر در شکفتن جوانه‌های انگور در بعضی از ارقام می‌شود.

محلول پاشی با مواد شیمیایی متیل-۲-کلرو-هیدروکسی فلورنس و کلرمکوات نیز سبب تأخیر در شکفتن جوانه‌های انگور و کاهش خطر سرمازدگی در بوته‌های مو می‌گردد. هم چنین استفاده از روغن سویا، در درختان انگور در حال رکود زمستانه، ترجیحاً ۴۵ روز قبل از شکفتن جوانه‌ها سبب افزایش غلظت CO₂ در جوانه‌ها و به دنبال آن تأخیر در گل دهی می‌شود.

استفاده از روش‌های به زراعی برای تأخیر در شکفتن جوانه‌ها

افزون بر مواد شیمیایی، برای تأخیر در شکفتن جوانه‌های انگور از روش‌های به زراعی نیز استفاده می‌شود که مهم‌ترین آن‌ها به تعویق انداختن هرس تا زمان شکفتن جوانه‌ها می‌باشد. هرچه بوته‌های مو در اوایل فصل رشد دیرتر هرس شوند، شکفتن جوانه‌های آن‌ها نیز به همان مقدار به تأخیر می‌افتد و در نتیجه این بوته‌ها حساسیت کمتری نسبت به سرمای بهاره خواهند داشت. هرس دیرهنگام بر روی انگور خارجی رقم کابنه سونیون سبب پانزده روز تأخیر در شکفتن جوانه‌های آن می‌شود.

انگوریکی از محصولات است که نقش مهمی در اقتصاد کشاورزی کشور دارد. مشخص شده است که رقم‌های انگور در ایران به گونه‌ی وینیفر تعلق دارند. محدوده‌ی تحمل دمایی رقم‌های گونه‌ی وینیفر ۱۵- تا ۱۸- درجه‌ی سانتیگراد است. متأسفانه عمده‌ترین تاکستان‌های کشور در برابر احتمال خسارت سرمای بهاره قرار دارند. در نتیجه، معرفی رقم‌های متحمل به سرما به عنوان یکی از راه‌کارهای عملی برای کاهش خسارت‌های ناشی از سرمازدگی انگور در کشور ضروری است. تاریخ شکفتن جوانه‌های انگور در بین رقم‌های گوناگون متفاوت است. با توجه به این ویژگی، در صورتی که بتوان طول دوره‌ی رکود (خواب) در تاک‌ها را افزایش داد، می‌توان با گریز از سرمای بهاره خسارت آن را در تاکستان‌ها کاهش داد. گزینش رقم‌های دیر شکوفا می‌تواند تا حدودی تأمین‌کننده‌ی این موضوع باشد.

در این نشریه تعداد یازده رقم انگور دیر شکوفا که در کلکسیون انگور استان فارس به منظور کاهش خسارت سرما یا گریز از سرمای بهاره گزینش شده‌اند معرفی و ویژگی‌های مهم آن‌ها بیان گردیده است.

خلیلی بی دانه قوچان

ایته بی نام زرقان

جدول ۱- اسامی و برخی از صفات مهم ارقام انگور دیر شکوفا

نام ارقام	رنگ میوه	تراکم خوشه	اندازه حبه	وزن حبه (گرم)	متوسط تعداد دانه حبه	تاریخ رسیدن میوه
کشمشی دره گر قوچان	قرمز	کم	متوسط	۱/۲	۱/۲	۱۰ مرداد
کشمشی دره گر	سبز مایل به زرد	متوسط	کوچک	۱/۳	۱/۵	۴ مرداد
خلیلی دیررس قوچان	سبز مایل به زرد	متوسط	کوچک	۱/۵	۱/۹	۱۸ مرداد
سیاه گندمی زرقان	قرمز مایل به بنفش تیره	متوسط	متوسط	۲/۶	۱/۳	۲۴ مرداد
خلیلی میزان مشهد	سبز مایل به زرد	متوسط	متوسط	۲/۳	۱/۳	۲۹ مرداد
خلیلی بیدانه قوچان	سبز مایل به زرد	متوسط	متوسط	۱/۴	۱/۲	۸ مرداد
ایته بی نام زرقان	سبز مایل به زرد	متوسط	متوسط	۳/۰	۱/۲	۱۹ شهریور
مشکه کاشمر	سبز مایل به زرد	متوسط	کوچک	۱/۲	۱/۸	۲۳ شهریور
شماره ۲ قوچان	سبز مایل به زرد	متوسط	کوچک	۱/۹	۱/۷	۲۸ مرداد
ملمی بیرجند	قرمز مایل به بنفش تیره	متوسط	متوسط	۳/۰	۲/۳	۱ مهر
انگور آب ارستانجان	سبز مایل به زرد	زیاد	متوسط	۲/۲	۱/۲	۱۶ شهریور